

AGENTSCHAP UITBETALING GROEIPAKKET

Beslissing Geschillencommissie nr. 2022/82 van 16 september 2022

INLEIDENDE SAMENVATTING

Samenwoning - Feitelijke gezinsvorming – Afzonderlijk domicilie – Gebruik bankkaart (bankrekening)
andere ouder - Terugvordering schooltoeslag

De Geschillencommissie onderzoekt of er sprake is van feitelijke gezinsvorming in een situatie waarbij de verzoekster argumenteert dat zij een LAT-relatie heeft met haar partner die een afzonderlijk domicilieadres heeft maar waarbij uit de vaststellingen van de politie blijkt dat haar partner zich zelden zou bevinden op zijn domicilieadres. Mede op basis van de vaststellingen van de politie, wordt de feitelijke gezinsvorming bewezen geacht. De feitelijke gezinsvorming blijkt uit processen-verbaal van de politie. De schooltoeslag werd terecht teruggevorderd.

Opgroeien

Opgroeien

Geschillencommissie Groeipakket

Hallepoortlaan 27

1060 BRUSSEL

opgroeien.be

groeipakket.be/geschillencommissie

OPGROEIEN REGIE GESCHILLENCOMMISSIE GROEIPAKKET

BESLISSING

NR. 2022/082

16 september 2022

REPERTORIUMNR. GC/21/A0348

INZAKE : Mevrouw, wonende te

Vertegenwoordigd door Mr., advocaat, kantoorhoudende te

- Verzoekster -

TEGEN :

....., met maatschappelijke zetel te

- Verwerende partij -

1. Over het procedureverloop:

Gelet op het verzoek dat Mr. namens verzoekster op 2 november 2021 bij de Geschillencommissie¹ heeft ingediend, gericht tegen de beslissing van verwerende partij d.d. 28 januari 2021 waarbij de sociale toeslag vanaf 1 januari 2018 van verzoekster werd teruggevorderd voor een bedrag van € 8.597,95, meer intresten, daar rekening diende te worden gehouden met de inkomsten van de heer die een feitelijk gezin zou vormen met verzoekster;

Gelet op de beslissing van de Geschillencommissie d.d. 12 november 2021 waarbij aan verzoekster werd meegedeeld dat het verzoek d.d. 2 november 2021 onontvankelijk was gelet op het feit dat het verzoek laattijdig werd ingediend, en dat enkel de arbeidsrechtbank bevoegd is kennis te nemen van de betwisting wat betreft de periode voorafgaand aan 1 januari 2019 waarbij de bepalingen van de Algemene Kinderbijslagwet van toepassing zijn;

Gelet op het tweede verzoek dat Mr. namens verzoekster bij de Geschillencommissie heeft ingediend op 20 december 2021, gericht tegen de beslissingen van verwerende partij d.d. 6 november 2021 waarbij werd meegedeeld dat er voor het schooljaar 2021-2022 een schooltoeslag kon worden toegekend voor en, doch slechts ten bedrage van € 124,91 per kind, daar rekening diende te worden gehouden met de inkomsten van de heer die een feitelijk gezin zou vormen met verzoekster;

Gelet op de beslissing van de Geschillencommissie d.d. 7 januari 2022 waarbij aan verzoekster de ontvankelijkheid van dit tweede verzoek d.d. 20 december 2021 werd meegedeeld;

Gelet op het feit dat de betwiste beslissingen van verwerende partij d.d. 28 januari 2021 en 6 november 2021 beide betrekking hebben op de vraag of er al dan niet sprake is van feitelijke gezinsvorming van verzoekster;

Gelet op het feit dat Mr. op 7 juli 2022 aan de Geschillencommissie heeft meegedeeld dat er geen beroep bij de arbeidsrechtbank werd ingediend; en zodoende het ontvankelijk verklaarde verzoek d.d. 20 december 2021 ten gronde kan worden behandeld;

Gelet op het feit dat beide partijen behoorlijk in kennis werden gesteld dat zij hun belangen op deze zitting van 16 september 2022 kunnen komen verdedigen of zich daarbij door een raadsman of een gemachtigde kunnen laten vertegenwoordigen;

Gelet op het feit dat noch verzoekster noch verwerende partij op de zitting van 16 september 2022 zijn verschenen of zich hebben laten vertegenwoordigen;

¹ Bij de bepalingen van artikel 104, 1^e lid van het Decreet van 27 april 2018 (tot regeling van de toelagen in het kader van het gezinsbeleid) werd er bij Kind en Gezin (Opgroeien Regie) een geschillencommissie ingericht. In toepassing van het 2^e lid van voormeld artikel kan er tegen de beslissing van de uitbetalingsactor over de toelagen in het kader van het gezinsbeleid of tegen het uitblijven ervan na afloop van de termijn waarin hij op basis van dit decreet een beslissing moet nemen (met uitzondering van de in het 3^e lid bepaalde uitzonderingen), alleen beroep worden ingesteld bij deze geschillencommissie.

Er werden geen leden van de Geschillencommissie gewraakt.

2. Over de feiten van de zaak:

Verzoekster is tot op heden steeds als alleenstaande ouder in het Rijksregister ingeschreven, met uitzondering van de korte periode 7 januari 2021 tot 11 januari 2021 tijdens dewelke de heer op haar adres werd ingeschreven.

Verzoekster en de heer hebben samen 2 kinderen, (°) en (°), die steeds bij verzoekster waren ingeschreven.

Behalve deze 2 kinderen, waren eveneens de volgende kinderen op het adres van verzoekster ingeschreven:

- (°), dochter van verzoekster, bij haar ingeschreven tot 12 oktober 2021;
- (°), zoon van verzoekster, bij haar ingeschreven tot 29 maart 2022;
- (°), zoon van verzoekster, bij haar ingeschreven tot heden;
- (°), zoon van verzoekster, bij haar ingeschreven tot heden;
- (°), kleindochter van verzoekster, bij haar ingeschreven tot 29 maart 2022;
- (°), zonder familieverband met verzoekster, bij haar ingeschreven tot heden;
- (°), zonder familieverband met verzoekster, bij haar ingeschreven van 25 mei 2021 tot 29 maart 2022.

..... (°), zoon van de heer uit een vorige relatie, was steeds bij de heer gedomicilieerd, met uitzondering van de periode van 21 januari 2021 tot 17 augustus 2021, tijdens dewelke hij eveneens op het adres van verzoekster was ingeschreven.

In de loop van 2020 heeft de Politie Zone vastgesteld dat verzoekster en de heer zouden samenwonen, en dit vermoedelijk reeds vanaf 2008.

Gelet op deze vaststellingen is de verwerende partij bij beslissing van 28 januari 2021 ten aanzien van verzoekster overgegaan tot terugvordering van de sociale toeslag vanaf 1 januari 2018, voor een bedrag van € 8.597,95, meer intresten, daar werd vastgesteld dat de gezamenlijke inkomsten van verzoekster en de heer het toegelaten grensbedrag hadden overschreden.

Bij verzoek d.d. 2 november 2021 werd door Mr. namens verzoekster beroep tegen deze beslissing van verwerende partij aangetekend bij de Geschillencommissie. Dit beroep werd door de Geschillencommissie op 12 november 2021 onontvankelijk verklaard wegens laattijdigheid. Verzoekster heeft evenmin een beroep ingesteld bij de arbeidsrechtbank betreffende de terugvordering van de sociale toeslag voor de periode voorafgaand aan 1 januari 2019 (toepassing Algemene Kinderbijslagwet).

Verwerende partij heeft voor het schooljaar 2021-2022 een schooltoeslag toegekend voor de kinderen en ten bedrage van € 124,91 per kind. Verzoekster werd hiervan in kennis gesteld bij beslissingen (1 beslissing per kind) d.d. 6 november 2021. Verwerende partij heeft geen hoger bedrag aan schooltoeslag toegekend rekening gehouden met de gezamenlijke inkomsten van verzoekster en van de heer

3. Standpunt van verzoekster:

Mr. heeft de grieven van verzoekster in voorliggend verzoek d.d. 20 december 2021 als volgt verwoord:

“Verzoekster heeft op 6/11/2021 een schrijven mogen ontvangen van haar uitbetaler aangaande schooltoeslag voor en (Stuk 1)

Bij de berekening wordt het inkomen van de heer toegevoegd aan het totale inkomen van het gezin.

Verzoekster betwist dat zij samenwoont met

Dit wordt bewezen door middel van de historiek van haar gezinssamenstelling. (Stuk 2)

Er is contact opgenomen met de uitbetaler van het Groeipakket, maar er is niet tot een vergelijk kunnen komen. (Stuk 3)

OM DEZE REDENEN

BEHAGE HET DE GESCHILLENCOMMISSIE

Het verzoek toelaatbaar en gegrond te verklaren, dienvolgens te bepalen dat voor de berekening van de schooltoeslag van en het inkomen van de heer niet in rekening wordt gebracht.”

4. Standpunt van verwerende partij:

- De verwerende partij heeft bij de beslissingen d.d. 6 november 2021 betreffende de schooltoeslag voor het schooljaar 2021-2022 voor de kinderen en (1 identieke beslissing per kind) aan verzoekster meegedeeld wat volgt:

“(...) is het schooljaar 2021-2022 goed begonnen want je kind heeft recht op een schooltoeslag bovenop het Groeipakket. Wij hebben de nodige gegevens voor jou opgespoord zodat je automatisch krijgt waar je recht op hebt.

..... berekende het bedrag van deze schooltoeslag op € 124,91.

Het bedrag kan nog veranderen als wij een wijziging ontvangen over jouw gezinssituatie op 31 augustus 2021. Het bedrag verandert ook als je kind dit schooljaar secundair onderwijs volgt en minstens 149 dagen op internaat zit. Je hoeft hiervoor niets te doen. Wij ontvangen de gegevens automatisch.”

Bij beide beslissingen werd er een overzicht van de berekeningswijze gevoegd waaruit blijkt dat rekening werd gehouden met de inkomsten van zowel verzoekster zelf als met de inkomsten van de heer en er derhalve voor de bepaling van het verschuldigde bedrag werd uitgegaan van feitelijke gezinsvorming op 31 augustus 2021.

- Bij e-mail d.d. 8 augustus 2022 heeft verwerende partij aan de Geschillencommissie haar standpunt weergegeven als volgt:

“Betrokkene tekende beroep aan tegen onze beslissing van 6 november 2021 m.b.t. de schooltoeslag (selectieve participatietoeslag) voor de kinderen en

Voor de berekening van het bedrag van de schooltoeslag werd rekening gehouden met de gezamenlijke inkomsten van beide ouders, mevrouw zelf en haar partner, en vader van de kinderen, Deze berekening is gebaseerd op de verkregen fiscale gegevens voor elke ouder apart, samengeteld, alsook de registratie van een feitelijk gezin in de GPA

Betrokkene betwist bij monde van haar raadsman de samenwoning met dhr. Dit wordt bewezen aan de hand van de historiek van gezinssamenstelling afkomstig uit het Rijksregister van Natuurlijke Personen.

U vraagt ons het dossier toe te lichten, u onze beslissing te verantwoorden, en alle toepasselijke regelgevende bepalingen alsook toelichtingsnota's of mededelingen van het VUTG etc. waarop wij ons hebben gebaseerd alsook alle andere nuttige elementen, stukken enz. mee te delen met het oog op de voorbereiding van het dossier voor de zitting van de Geschillencommissie.

Relaas van de feiten

Mevrouw en dhr. hebben een langdurige relatie waaruit twee kinderen ontsproten zijn, in 2011 en in 2014. staat in voor de uitbetaling van het Groeipakket.

De moeder is gedomicilieerd in op het adres, terwijl de vader gedomicilieerd is te

Aanvankelijk hebben wij op basis van deze officiële situatie – éénoudergezin van de moeder – de sociale toeslag toegekend en het bedrag van de schooltoeslag berekend rekening houdend met enkel haar inkomen.

Op 25 januari 2021 ontvingen wij een bericht van de Sociale Begeleidings- en Toezichtsdienst bij het VUTG met referte met het verzoek om onze betalingen te herzien aan de hand van de processen verbaal ontvangen van de Arbeidsauditeur van waaruit bleek dat er sprake was van fraude. Het betreft het dossier bij het Arbeidsauditoraat met kenmerk en de PV's van de politie met kenmerk van 3/9/2020 en van 28/10/2020. In het bundel in bijlage vindt u een kopie.

Naar aanleiding hiervan hebben wij op 28 januari 2021 onze betalingen herzien en de sociale toeslag teruggevorderd voor de periode van 1 januari 2018 t/m 31 december 2020 alsook het onverschuldigde bedrag van de schooltoeslagen toegekend in december 2019 en in oktober 2020. Ook werd de betaling van de sociale toeslag stopgezet vanaf die datum en het bedrag van de schooltoeslag gereduceerd tot de som waarop recht bestaat overeenkomstig de inkomstencategorie waartoe die gezin met twee inkomstenverstrekkers behoort.

Betrokkene tekende op 2 november 2021 een beroep in bij de Geschillencommissie tegen onze beslissing van 28/1/2021, doch dit verzoek werd onontvankelijk verklaard aangezien de beroepstermijn overschreden was (schrijven GC van 12 november 2021 met kenmerk).

Vervolgens tekende betrokkene op 20 december 2021 een beroep in bij de Geschillencommissie tegen onze beslissing om de schooltoeslagen toe te kennen rekening houdende met het gezamenlijk inkomen van beide ouders.

Betwisting van de vaststelling van het feitelijk gezin

Betrokkene betwist de vorming van het feitelijk gezin aan de hand van de gegevens van het Rijksregister. Er wordt geen enkel ander argument aangedragen.

Inderdaad, als uitbetalingsactor dienen wij ons te baseren op de officiële gegevens uit het rijksregister, zoals aanvankelijk ook werd toegepast in dit dossier.

Evenwel artikel 3, §3 van het BVR Sociale Toeslag van 21 september 2018 en artikel 3, §2, 8ste lid van het BVR Selectieve Participatietoeslagen van 17 mei 2019 voorzien dat, indien het samenwonen niet blijkt uit het Rijksregister, de vorming van een feitelijk gezin kan bewezen worden door:

- 1. een controle door de gezinsinspecteur;*
- 2. een vaststelling die gemaakt is door een andere overheidsdienst, waaruit de feitelijke gezinsamenstelling blijkt;*
- 3. een beschikking, vonnis of arrest van een rechtbank of hof;*
- 4. een verklaring van feitelijke gezinsvorming van de begunstigde en van de persoon met wie de begunstigde samenwoont.*

Het is evident dat de politie de meest aangewezen overheidsdienst is om dergelijke vaststellingen te doen en dat wij de elementen uit de proces verbalen aannemen als geldige bewijsstukken om de registratie in het Rijksregister te weerleggen.

U kan de elementen die door de politie werden verzameld, zowel eigen vaststellingen van de verbalisanten als meetgegevens en eigen verklaringen van betrokkenen tijdens verhoren, terugvinden in de PV's in het bundel in bijlage. Ik som de voornaamste elementen even op:

- Op 2/7/2020 krijgt de politie melding vanwege medewerkers van de sociale woningmaatschappij van de woning die de moeder betreft van het feit dat dhr. en zijn volwassen zoon permanent op het adres te verbleven tijdens hun werkzaamheden. Deze melding vormde de aanleiding tot het politieel onderzoek;*
- Dhr. is de gebruikelijke bestuurder van het voertuig waarvan mevrouw de eigenaar is. Het voertuig, ook ingeschreven op naam van mevrouw, wordt gebruikt door de volwassen zoon van dhr.;*
- Buren verklaren dat er weinig beweging is op het adres van dhr. in Het appartement werd door hem ook een tijd onderverhuurd. De huur daarvoor werd niet aan hem betaald maar aan*
- Het elektriciteitsverbruik op het adres van de vader is zeer laag, uitgezonderd de periode van onderverhuring;*
- Meerdere burens in bevestigen het feit dat het gezin is samengesteld uit een man, een vrouw en 7 kinderen;*
- Er is tussen beiden geen alimentatie- noch een bezoeksregeling voor de gemeenschappelijke kinderen opgemaakt;*

- *De vader verklaart dat hij samen met de moeder instaat voor de kosten van het levensonderhoud van de gezamenlijke kinderen. Bovendien past hij financieel bij voor de andere kinderen in het gezin als de moeder niet toekomt;*
- *Mevrouw heeft een bankkaart voor de financiële rekening waarop het loon van dhr. wordt gestort.*

Uit deze elementen blijkt dat betrokkenen samenwonen op het domicilieadres van de moeder en dat zij beiden gezamenlijk het huishouden regelen. Bijgevolg concluderen wij tot de vorming van een feitelijk gezin zoals gedefinieerd in artikel 1, 2° van het BVR Sociale Toeslag en in artikel 3, §2, 1ste lid van het BVR Selectieve Participatietoelagen.

Gevolgen van het feitelijk gezin op het recht op participatietoelag

Indien er een feitelijk gezin wordt gevormd, dan wordt er rekening gehouden met beider inkomsten (artikel 3, §2, 2de lid BVR Selectieve Participatietoelagen).

De gedetailleerde berekening vindt u in onze brieven van 6 november 2021, door de raadsman van betrokkene aan u bezorgd als stuk 1 van zijn bundel.

Conclusie

Voor wat betreft de vorming van een feitelijk gezin menen wij dat de vaststellingen van de politie niet worden weerlegd door de onjuiste inschrijving van de vader in het bevolkingsregister van (.....) i.p.v in dat van Integendeel, de inschrijving in de bevolkingsregisters zou conform deze vaststellingen dienen te gebeuren. De reden dat betrokkenen dit niet in orde hebben gebracht zijn terug te vinden in het verlies van sociale voordelen die daarmee zouden gepaard gaan, zowel op het vlak van de sociale uitkering die beide ouders ontvangen, als de sociale huur van de woning die ze betrekken.

Wij zijn bijgevolg van mening dat we de beslissingen genomen m.b.t. de sociale toeslag en de selectieve participatietoelag dienen te handhaven.”

5. Beoordeling in rechte:

Verwerende partij heeft voor het schooljaar 2021-2022 een schooltoeslag toegekend voor de kinderen en, voor elk kind ten bedrage van € 124,91, zijnde de minimumtoeslag, waarbij rekening werd gehouden met de gezamenlijke inkomsten van verzoekster en van de heer, wettelijke vader van beide kinderen, daar beide ouders een feitelijk gezin zouden vormen.

Mr. betwist dat er sprake is van een feitelijke gezinsvorming zodat er bijgevolg voor de vaststelling van het recht op de schooltoeslag en het verschuldigde bedrag, uitsluitend rekening zou dienen te worden gehouden met de inkomsten van verzoekster.

5.1. Algemene wettelijke bepalingen betreffende de selectieve participatietoelage voor leerlingen

De selectieve participatietoelage, ook schooltoelage genoemd, kan vanaf het schooljaar 2019-2020 toegekend worden op basis van het decreet van 27 april 2018 tot regeling van de toelagen in het kader van het gezinsbeleid (verder Groeipakketdecreet genoemd). Het betreft een overheveling van de schooltoelagen vanuit het departement Onderwijs.

Om recht te hebben op de schooltoelage dient te zijn voldaan aan een aantal voorwaarden.

Aldus bepaalt artikel 24 Groeipakketdecreet:

“Een jaarlijkse selectieve participatietoelage leerling, waarvan het bedrag is bepaald in hoofdstuk 4 van deze titel, wordt toegekend aan de leerling die aan al de volgende voorwaarden voldoet:

1° de leerling heeft de Belgische nationaliteit, of de leerling van wie het bewijs niet geleverd wordt dat hij de Belgische nationaliteit bezit, is toegelaten of gemachtigd om in het Rijk te verblijven of er zich te vestigen overeenkomstig de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen;

2° de pedagogische voorwaarden, vermeld in hoofdstuk 2 van deze titel;

3° de financiële voorwaarden, vermeld in hoofdstuk 3 van deze titel.

De Vlaamse Regering kan algemene vrijstellingen van het eerste lid, 1°, bepalen.

De Vlaamse Regering bepaalt de nadere regels met betrekking tot de selectieve participatietoelagen leerling.”

Artikel 25 Groeipakketdecreet bepaalt verder:

“Om de toestand van het gezin waartoe de rechthebbende leerling behoort, te bepalen, wordt bij de toepassing van dit decreet rekening gehouden met de toestand op 31 augustus voorafgaand aan het schooljaar in kwestie.

Om de nationaliteit en de woonplaats van de rechthebbende leerling die niet gekwalificeerd is als een rechtgevend kind als vermeld in artikel 8, te bepalen, wordt bij de toepassing van dit decreet rekening gehouden met de toestand op 31 augustus voorafgaand aan het schooljaar in kwestie.

Om de pedagogische toestand te bepalen, wordt bij de toepassing van dit decreet rekening gehouden met de toestand op de laatste schooldag van juni van het schooljaar in kwestie.”

In casu blijkt de betwisting zich te situeren met betrekking tot de financiële voorwaarden (art. 24, eerste lid, 3° Groeipakketdecreet) zodat hierna enkel op die voorwaarden dieper wordt ingegaan.

5.2. Financiële voorwaarden

De bepalingen van artikel 37, 1^e lid Groeipakketdecreet stellen aangaande de financiële voorwaarden vooreerst dat:

*“Om te bepalen of een rechthebbende leerling als vermeld in artikel 24, in aanmerking komt voor de selectieve participatietoeslag leerling, wordt uitgegaan van **de inkomsten van het gezin waartoe de leerling behoort.**”*

De Memorie van toelichting betreffende het Groeipakketdecreet verduidelijkt de ratio legis daarvan als volgt:

“Bij de toekenning van de selectieve participatietoelagen leerling wordt rekening gehouden met de inkomsten van het gezin waartoe de leerling behoort.

(...)

Het begrip “inkomsten” voor de selectieve participatietoelagen wordt afgestemd op het begrip “inkomsten” voor de sociale toeslagen binnen de gezinsbijslagen. (...)

Ook het gezinsbegrip wordt nagenoeg volledig afgestemd op het gezinsbegrip van de sociale toeslagen binnen de gezinsbijslagen. (...)

Implicatie van de harmonisering is wel dat het inkomen van nieuwe partners in een nieuw samengesteld gezin ook zal worden meegeteld wanneer er geen enkele band is met de kinderen. Deze keuzes zorgen voor een systeem waarbij de kans op het verlies van het recht op de huidige schooltoelage geminimaliseerd wordt, voor een harmonisering die qua toepassing efficiëntiewinsten zal toelaten en maakt het mogelijk dat de selectieve participatietoelagen de sociale toeslagen binnen de gezinsbijslagen kunnen versterken en aanvullen.”

Artikel 3, §1 en §2, eerste t.e.m. vierde lid van het Besluit van de Vlaamse Regering van 17 mei 2019 betreffende de selectieve participatietoelagen leerling (verder BVR Selectieve participatietoelagen genoemd) bepalen:

“§1. Voor de berekening van de inkomsten van het gezin, vermeld in artikel 37, eerste lid, van het decreet van 27 april 2018, wordt rekening gehouden met de inkomsten van beide personen aan wie de selectieve participatietoelagen worden uitbetaald voor een leerling, die dezelfde woonplaats hebben.

*§2. In deze paragraaf wordt verstaan onder feitelijk gezin: een leefeenheid waarin twee personen die geen bloed- of aanverwanten tot en met de derde graad zijn, **samenwonen en samen een huishouden regelen, hetzij financieel, hetzij op een andere ondersteunende manier.***

*Er wordt rekening gehouden met de **inkomsten** van de persoon die dezelfde woonplaats heeft als een leerling en de **persoon met wie die persoon een feitelijk gezin vormt** als de selectieve participatietoelagen worden uitbetaald aan één persoon alleen of aan twee personen die niet op hetzelfde adres wonen.*

Als de selectieve participatietoelagen worden uitbetaald aan het rechthebbende kind zelf conform artikel 73, §1, eerste lid, van het decreet van 27 april 2018, wordt rekening gehouden met de inkomsten van het kind zelf en de persoon met wie het kind samenwoont.

Als de persoon, vermeld in het tweede en derde lid, samenwoont met verschillende niet-verwante personen tot en met de derde graad, wordt hij geacht een feitelijk gezin te vormen met de volgende personen, in afdalende volgorde:

1° de persoon met wie de persoon aan wie de selectieve participatietoelag wordt uitbetaald, getrouwd is als vermeld in artikel 3, §1, 16°, van het decreet van 27 april 2018;

2° de andere ouder van het kind;

3° de persoon met wie hij samen de gezinswoning heeft gekocht of gebouwd;
4° de persoon met wie de persoon aan wie de selectieve participatietoeslag wordt uitbetaald, verklaart samen de kinderen op te voeden;
5° de persoon met wie de persoon aan wie de selectieve participatietoeslag wordt uitbetaald, het langst samenwoont.”

Uit deze bepalingen blijkt bijgevolg dat voor de vaststelling van de gezinsinkomsten rekening dient te worden gehouden met de inkomsten van de persoon aan wie de selectieve participatietoeslag wordt uitbetaald en desgevallend van de persoon met wie hij/zij een feitelijk gezin vormt op de referentiedatum van 31 augustus voorafgaand aan het schooljaar waarop de schooltoeslag betrekking heeft.

Met betrekking tot feitelijke gezinsvorming, wordt bij artikel 3, vijfde t.e.m. dertiende lid van hetzelfde besluit verder bepaald dat:

“Het samenwonen, vermeld in het eerste lid, blijkt uit een gemeenschappelijk domicilie volgens het Rijksregister en kan alleen weerlegd worden door een officieel document van een overheid of een overheidsinstelling dat gebaseerd is op de reële gezinssituatie.

De volgende documenten worden als officieel document als vermeld in het vijfde lid, aanvaard:

- 1° een ontvangstbewijs van de aangifte, vermeld in artikel 7, §1, eerste lid, van het koninklijk besluit van 16 juli 1992 betreffende de bevolkingsregisters en het vreemdelingenregister;
- 2° een attest van de politie dat vaststelt dat de toestand in het Rijksregister niet overeenstemt met de reële situatie;
- 3° een beschikking, vonnis of arrest van een rechtbank of hof;
- 4° een attest van een OCMW dat vaststelt dat de toestand in het Rijksregister niet overeenstemt met de reële situatie.

De Vlaamse minister, bevoegd voor de bijstand aan personen, kan de lijst met officiële documenten die aanvaard worden om het Rijksregister te weerleggen, vermeld in het zesde lid, aanvullen.

Als het samenwonen, vermeld in het eerste lid, niet blijkt uit het Rijksregister, kan de vorming van een feitelijk gezin bewezen worden door:

- 1° een controle door de gezinsinspecteur;
- 2° een vaststelling van een andere overheidsdienst waaruit de feitelijke gezinssamenstelling blijkt;
- 3° een beschikking, vonnis of arrest van een rechtbank of hof;
- 4° een verklaring van feitelijke gezinsvorming van de persoon aan wie de selectieve participatietoeslag wordt uitbetaald, of van de persoon met wie de persoon aan wie de selectieve participatietoeslag wordt uitbetaald, samenwoont.

De vorming van een feitelijk gezin, vermeld in het achtste lid, kan weerlegd worden door:

- 1° een geregistreerde huurovereenkomst tussen de persoon aan wie de selectieve participatietoeslag wordt uitbetaald, en de persoon met wie hij samenwoont;
- 2° een arbeidsovereenkomst met recht van inwoning;
- 3° een attest van detentie;

- 4° een registratieformulier van de mantelzorger, die niet een van de personen, vermeld in paragraaf 2, vierde lid, 1°, is;
- 5° een aanwezigheidsattest van het vluchthuis of sociaal huis;
- 6° een verklaring van feitelijke gezinsvorming van de niet-verwante persoon met een rechtgevend kind in het gezin;
- 7° een verklaring van feitelijke gezinsvorming van de niet-verwante persoon met een andere persoon dan de persoon aan wie de selectieve participatietoeslag wordt uitbetaald, met dezelfde woonplaats;
- 8° een verklaring van geen feitelijke gezinsvorming van de persoon aan wie de selectieve participatietoeslag wordt uitbetaald, en de niet-verwante persoon in zijn gezin;
- 9° het feit dat de niet-verwante persoon zelf nog rechtgevend is op gezinsbijslagen op het ogenblik dat hij in het gezin komt van de persoon aan wie de selectieve participatietoeslag wordt uitbetaald;
- 10° een bewijs dat het om een inschrijving op een referentieadres gaat;
- 11° een attest van de FOD Binnenlandse Zaken en een attest van immatriculatie, afgeleverd aan de asielzoeker tijdens de asielaanvraagprocedure;
- 12° een vaststelling van een andere overheidsdienst waaruit de feitelijke gezinsamenstelling blijkt;
- 13° een controle door de gezinsinspecteur.

In het negende lid wordt verstaan onder niet-verwante persoon: een persoon die geen bloed- of aanverwant tot en met de derde graad is.

Een gezinsinspecteur staaft de verklaringen, vermeld in het negende lid, 6°, 7° en 8°, altijd met een controle ter plaatse.

De Vlaamse minister, bevoegd voor de bijstand aan personen, kan de lijst, van bewijsmiddelen om de vorming van een feitelijk gezin te bevestigen of te weerleggen vermeld in het negende lid, aanvullen.

De vorming van een feitelijk gezin kan niet weerlegd worden als de persoon aan wie de selectieve participatietoeslag wordt uitbetaald, samenwoont met een persoon die aan een van de volgende voorwaarden voldoet:

- 1° een persoon met wie hij een gemeenschappelijk kind heeft;
- 2° een persoon met wie hij samen de gezinswoning heeft gekocht of gebouwd."

5.3. Toepassing in casu – beoordeling feitelijke gezinsvorming

Voorliggende betwisting heeft betrekking op de schooltoeslag voor het schooljaar 2021-2022 zodat er voor de berekening van de schooltoeslag rekening dient te worden gehouden met de inkomsten van zowel verzoekster als van de heer, voor zover er sprake was van een feitelijke gezinsvorming tussen verzoekster en de heer op de toepasselijke referentiedatum van 31 augustus 2021.

Uit de gegevens van het Rijksregister blijkt dat verzoekster en de heer op de referentiedatum van 31 augustus 2021 niet op hetzelfde adres waren gedomicilieerd, zodat er derhalve geen samenwoning volgt uit een gemeenschappelijke domicilie (cf. art. 3, §2, vijfde lid BVR Selectieve participatietoeslagen).

Voordien was er evenmin sprake van een gezamenlijke domicilie met uitzondering van enkele dagen in januari 2021 (7 tot 11 januari 2021) tijdens dewelke de heer op het adres van verzoekster was ingeschreven.

Verwerende partij stelt echter dat de feitelijke gezinsvorming werd vastgesteld door de politiediensten en preciseert daaromtrent wat volgt (cf. '4. Standpunt verwerende partij):

“Het is evident dat de politie de meest aangewezen overheidsdienst is om dergelijke vaststellingen te doen en dat wij de elementen uit de proces verbalen aannemen als geldige bewijsstukken om de registratie in het Rijksregister te weerleggen.

U kan de elementen die door de politie werden verzameld, zowel eigen vaststellingen van de verbalisanten als meetgegevens en eigen verklaringen van betrokkenen tijdens verhoren, terugvinden in de PV's in het bundel in bijlage. Ik som de voornaamste elementen even op:

- *Op 2/7/2020 krijgt de politie melding vanwege medewerkers van de sociale woningmaatschappij van de woning die de moeder betreft van het feit dat dhr. en zijn volwassen zoon permanent op het adres te verbleven tijdens hun werkzaamheden. Deze melding vormde de aanleiding tot het politieel onderzoek;*
- *Dhr. is de gebruikelijke bestuurder van het voertuig waarvan mevrouw de eigenaar is. Het voertuig, ook ingeschreven op naam van mevrouw, wordt gebruikt door de volwassen zoon van dhr.;*
- *Buren verklaren dat er weinig beweging is op het adres van dhr. in Het appartement werd door hem ook een tijd onderverhuurd. De huur daarvoor werd niet aan hem betaald maar aan*;
- *Het elektriciteitsverbruik op het adres van de vader is zeer laag, uitgezonderd de periode van onderverhuring;*
- *Meerdere bureaus in bevestigen het feit dat het gezin is samengesteld uit een man, een vrouw en 7 kinderen;*
- *Er is tussen beiden geen alimentatie- noch een bezoeksregeling voor de gemeenschappelijke kinderen opgemaakt;*
- *De vader verklaart dat hij samen met de moeder instaat voor de kosten van het levensonderhoud van de gezamenlijke kinderen. Bovendien past hij financieel bij voor de andere kinderen in het gezin als de moeder niet toekomt;*
- *Mevrouw heeft een bankkaart voor de financiële rekening waarop het loon van dhr. wordt gestort.”*

De processen-verbaal waarnaar verwerende partij verwijst, betreffen het proces-verbaal met het nummer d.d. 3 september 2020 en het navolgende proces-verbaal met het nummer d.d. 28 oktober 2020 (met bijkomend bankonderzoek en de verslagen van verhoor van zowel verzoekster als van de heer) van de Politie Zone

De Politie Zone heeft op basis van voormelde door verwerende partij opgesomde elementen besloten dat er sprake was van:

“Domiciliefraude om recht te hebben op een verhoogde tegemoetkoming op basis van hoedanigheid (recht beïnvloed door de gezinssamenstelling in hoofde van

Domiciliefraude om recht te hebben op een verhoogde tegemoetkoming op basis van een sociaal voordeel in de periode van vermoedelijk 2008 tot heden.”

Uit de bij het proces-verbaal gevoegde verhoren blijkt dat zowel verzoekster als de heer hebben verklaard en benadrukt dat er enkel sprake was van een LAT-relatie tussen hen beiden. Verzoekster gaf hieromtrent volgende redenen (die door de heer bij zijn verhoor werd bevestigd):

“Omdat ik zo met het beste overeenkom. Mijn oudste kinderen komen niet altijd even goed overeen met en daarom zou er vaak ruzie komen. Ik zou niet willen dat mijn oudste kinderen thuis weggaan omdat er ruzie met is. Qua opvoeding kom ik ook niet overeen met Ik dacht dat dit wel zou veranderen, maar dat is niet zo.”

Uit de verhoren blijkt verder dat er geen alimentatie door de heer voor zijn kinderen is verschuldigd en er geen afspraken dienaangaande zouden zijn gemaakt (volgens de heer waren er geen afspraken daaromtrent nodig vermits zij nog steeds een relatie hebben en volgens verzoekster helpt de heer de kosten te betalen wanneer nodig: *“Als ik geld nodig heb voor hen, dan vraag ik het aan en dan stort hij geld of geeft hij me cash geld.”*) Er is volgens beiden evenmin een verblijfsregeling noch bezoekrecht voorzien of afgesproken, waarbij zij aangaande de feitelijke situatie een enigszins tegenstrijdige verklaring afleggen (volgens verzoekster zien de kinderen hun papa tijdens de weekends op het adres van verzoekster, volgens de heer ziet hij zijn kinderen 3 tot 5 keer per week op het adres van verzoekster).

De Geschillencommissie wijst er in eerste instantie op dat de beoordeling dient te gebeuren in het licht van het begrip ‘feitelijk gezin’ in het kader van het Groeipakketdecreet, dat bij de bepalingen van artikel 3, § 2, 1^e lid BVR Selectieve participatietoelagen wordt gedefinieerd als: ***een leefeenheid waarin twee personen die geen bloed- of aanverwanten tot en met de derde graad zijn, samenwonen en samen een huishouden regelen, hetzij financieel, hetzij op een andere ondersteunende manier*** (cf. 5.2).

Uit de door de Politie Zone gevoerde buurtonderzoeken blijkt dat de heer door de buurtbewoners werd beschouwd als deel uitmakend van het gezin van verzoekster terwijl er op het domicilieadres van de heer zelf weinig of geen beweging kon worden vastgesteld. Dit laatste werd ondersteund door het resultaat van het onderzoek naar het energieverbruik op het domicilieadres van de heer voor de periode van 10 november 2009 tot 2 juni 2020, waaruit een heel laag verbruik blijkt: zelden de helft van het gemiddeld jaarverbruik voor een gezin van 2 personen (gelet op het feit dat eveneens bij de heer was gedomicilieerd). Gelet op de periode van het in beschouwing genomen energieverbruik en er geen andere verklaring voor dit lage energieverbruik blijkt, dient te worden besloten dat de vaststellingen van de Politie Zone geen kortstondige uitzondering betreffen, maar dat de heer reeds gedurende jaren hoofdzakelijk op het adres van verzoekster verbleef dan wel op zijn eigen domicilieadres, inclusief de periodes van de geboorte van de gezamenlijke kinderen, (°) en (°).

De Geschillencommissie stelt verder vast dat verzoekster en de heer zich niet enkel op sociale media als een gezin profileren (cf. de bij het proces-verbaal d.d. 3 september 2020 gevoegde prints van facebookposts) en verzoekster verklaart de was te doen van de heer en zijn zoon,

....., maar er tevens een financiële ondersteuning en samenwerking blijkt die verder gaat dan de kosten van de gezamenlijke kinderen en

- Nadat de heer na een ongeval niet meer over een wagen beschikte en hij er op dat ogenblik geen nieuwe kon aanschaffen gezien hij toen in schuldbemiddeling was, heeft verzoekster haar wagen (..... die door haar wordt afbetaald en op naam staat van haar dochter) ter beschikking gesteld van de heer; nadat zij dan zelf niet meer over een wagen beschikte, heeft, zoon van de heer, haar huidige wagen (.....) voor haar aangekocht, waarvan de lening ook effectief door wordt afbetaald (bevestigd door zowel verzoekster als de heer);

- Verzoekster verklaarde (bevestigd door de heer) dat het appartement van de heer voor een paar maanden aan haar vader werd onderverhuurd (waarbij zij voor deze periode erkende dat de heer bij haar verbleef); deze huur werd niet op de rekening van de heer, maar op de rekening van verzoekster zelf voldaan, die dan weliswaar dat bedrag cash aan de heer zou hebben gegeven;

- Verzoekster verklaarde te beschikken over een kaart van de zichtrekening van de heer; gevraagd naar de reden waarom zij over die kaart beschikte en wat zij met die kaart betaalde, verklaarde zij dat: “..... heeft mij die gegeven omdat we al jaren samen zijn en hij mij wilt helpen” (eveneens bevestigd door de heer).

Verschillende elementen wijzen er derhalve op dat er sprake is van wederzijdse financiële ondersteuning en steun in het gezamenlijk uitvoeren van bepaalde huishoudelijke taken, die verder gaat dan het kader van kosten en afspraken die dienen te worden gemaakt in het kader van co-ouderschap over de gezamenlijke kinderen.

Daarbij kan verwezen worden naar de volgende (weliswaar daterend van voor de invoering van het Groeipakketdecreet, maar nog steeds) relevante rechtspraak van het Hof van Cassatie.

Het Hof van Cassatie heeft in een arrest van 18 februari 2008², geoordeeld dat tot het bestaan van een feitelijk gezin kan besloten worden, indien de gezinskwesties in onderling akkoord en volledig of ten minste hoofdzakelijk geregeld worden door het samenvoegen, al is het maar gedeeltelijk, van hun respectieve financiële en andere middelen. In zijn latere rechtspraak preciseert het Hof in een arrest van 9 oktober 2017³ dat vereist is, maar niet volstaat, dat twee of meer personen een economisch-financieel voordeel behalen door een woning te delen. Daarvoor is namelijk ook vereist dat zij taken, activiteiten en andere huishoudelijke aangelegenheden verrichten en daarvoor eventueel financiële middelen inbrengen. Het Hof heeft deze zienswijze nadien nog eens bekrachtigd in twee latere arresten van 22 januari 2018⁴.

² Cass. 18 februari 2008, AR nr. S.07.0041.F.

³ Cass. 9 oktober 2017, AR nr. 16.0084.N.

⁴ Cass. 22 januari 2018, nr. S.17.0039.F; Cass. 22 januari 2018, nr. S.17.0024.F.

De Geschillencommissie stelt dan ook vast dat er consequent sprake was van feitelijke gezinsvorming als gedefinieerd bij de bepalingen van artikel 3, § 2, eerste lid BVR Selectieve participatietoelagen.

Met het oog op de vaststelling van het recht op en de berekening van de schooltoeslag voor het schooljaar 2021-2022 is zoals gesteld de referentiedatum van 31 augustus 2021 van belang.

De vaststellingen van de Politie Zone zijn gebeurd in de periode van juni – oktober 2020 en hebben geleid tot de ambtshalve inschrijving van de heer op het adres van verzoekster op 7 januari 2021, hoewel de heer zich enkele dagen later, op 11 januari 2021, opnieuw heeft kunnen domiciliëren op het adres van het door hem gehuurde appartement.

De Geschillencommissie stelt vast dat er sprake is van een langdurige feitelijke gezinsvorming waarbij de financiële ondersteuning structureel is en deels kadert in een zekere mate van financiële noodzaak, zodat zonder bewijs van het tegendeel mag worden aangenomen dat de feitelijke gezinsvorming zich ook na de vaststelling door de Politie Zone heeft verder gezet tot heden en zich bijgevolg eveneens op de in casu toepasselijke referentiedatum van 31 augustus 2021 heeft voorgedaan.

Verzoekster levert op heden geen argumentatie en/of stukken aan die mogelijk zouden kunnen wijzen op enige wijziging in de situatie van verzoekster en de heer die op de beëindiging van de feitelijke gezinsvorming zou kunnen wijzen tijdens de periode vanaf de vaststellingen van de Politie Zone en de toepasselijke referentiedatum van 31 augustus 2021, noch enig bewijs in de zin van de bepalingen van artikel 3, § 2, negende lid BVR Selectieve participatietoelagen (cf. 5.2).

De Geschillencommissie besluit dan ook dat verwerende partij terecht heeft besloten dat verzoekster en de heer een feitelijk gezin vormden op de referentiedatum van 31 augustus 2021 en derhalve terecht de inkomsten van beiden in aanmerking heeft genomen voor de berekening van de schooltoelagen voor het schooljaar 2021-2022.

6. Beslissing

Gelet op het Decreet van 27 juli 2018 tot regeling van de toelagen in het kader van het gezinsbeleid (BS 31 juli 2018), artikelen 104-114;

Gelet op het Besluit van 29 juni 2018 van de Vlaamse Regering betreffende de oprichting van een commissie van beroep tegen de beslissing van de uitbetalingsactor over de toelagen in het kader van het gezinsbeleid of tegen het uitblijven ervan;

Na beraadslaging en om al de voormelde elementen, oordeelt de Geschillencommissie dat de vordering van de verzoekster ontvankelijk doch **ongegron**d is vermits verwerende partij terecht heeft besloten dat verzoekster en de heer een feitelijk gezin vormden op de referentiedatum van 31 augustus 2021 en derhalve terecht de inkomsten van beiden in aanmerking heeft genomen voor de berekening van de schooltoeslagen voor het schooljaar 2021-2022.

Aldus uitgesproken te Brussel op **16 september 2022**;

De commissie was samengesteld uit:

De heer Herman Verlinden, voorzitter;

Mevrouw Linda Aerts (Opgroeien regie) en mevrouw May-Li Marchand (Parentia), leden.

Opgemaakt in drie originele exemplaren, waaronder één exemplaar voor elke partij.

Er kan beroep tegen deze beslissing worden ingesteld bij de griffie van de Arbeidsrechtbank te

De partijen beschikken hiervoor over een termijn van drie maanden te rekenen vanaf de kennisgeving van deze beslissing (art. 115, § 1, eerste lid van het Decreet van 27 april 2018 en art. 22, derde lid van het Besluit van de Vlaamse Regering van 29 juni 2018).

De voorzitter

De secretaris

H. Verlinden

M. Serlippens